

Title :
Subject Heading 1 :
Subject Heading 2 :
Source :
Date :

วันอาทิตย์ที่ 19 กรกฎาคม พุทธศักราช 2558 ปีที่ 38 ฉบับที่ 13643 ราคา 10 บาท

9
กคก 96

ประสานักดู นก

นสพ.ไชยยันต์ เกษตรดอกบัว
fvetchk@ku.ac.th

ต้นปี 2558 ผมเล่าเรื่องราวการวิจัยเก็บข้อมูลของ **เหยี่ยวต่างด้าขาว** และ **นก** **แสกทุ่งหญ้า** ณ พื้นที่ชุ่มน้ำ **เวียงหนองหล่ม** จังหวัดเชียงราย จับเหยี่ยวไล่ห้วงขาววิจัยแล้วปล่อยคืนธรรมชาติ และเก็บตัวอย่างเลือดเพื่อตรวจสอบสารตะกั่ว ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของโครงการวิจัยสำรวจระดับตะกั่วในนกนักล่าไทย สนับสนุนโดยสถาบันวิจัยและพัฒนาแห่งมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ เพราะเหยี่ยวต่างด้าขาว เป็นนกนักล่า มีฐานะสูงสุดในห่วงโซ่อาหาร จึงเป็นกรณีศึกษาทางชีวภาพชีวิตระบบนิเวศที่เหยี่ยวอาศัยอยู่

จากการวิเคราะห์ก่อนการอาหารในหลุมนอนพบว่าเหยี่ยวต่างด้าขาวล่าหนู นก กบและปลาเป็นอาหาร ถ้ามีการปนเปื้อนสารตะกั่วในสิ่งแวดล้อมสัตว์เหยี่ยวเหล่านี้ย่อมได้รับสารตะกั่ว ส่งต่อมาที่เหยี่ยวต่างด้าขาว สะสมในร่างกายในระดับสูงกว่าเหยี่ยวของมัน เพราะมีอายุชี่ยาวนานกว่า และขับออกจากร่างกายช้า ในคนจะเกิด **โรคตะกั่วเป็นพิษ** ทำให้ป่วยเป็นโลหิตจางหรือแสดงอาการทางประสาทอย่างเรื้อรัง ถ้าระดับตะกั่วในเลือดมากกว่า 30-70 ไมโครกรัมต่อเดซิลิตร

การวิเคราะห์ระดับตะกั่วในเลือดของเหยี่ยว

ต่างด้าขาว จึงเป็นวิธียืนยันว่าพื้นที่ชุ่มน้ำและทุ่งนารอบเวียงหนองหล่มนั้น "สะอาด" จากสารตะกั่วหรือไม่ หรือว่ามีการปนเปื้อนในสัตว์สมาชิกของระบบนิเวศในระดับสูง ย่อมแสดงว่าดินและน้ำในระบบนิเวศนั้นมีสารตะกั่วปนเปื้อนอยู่มากแล้ว

ผลการตรวจระดับตะกั่วในเลือดของเหยี่ยวต่างด้าขาว จำนวน 24 ตัว พบว่ามีระดับตะกั่วในช่วง **2-11 ไมโครกรัมต่อเดซิลิตร** แสดงว่าเวียงหนองหล่มและพื้นที่โดยรอบ (กว้างขวางเท่าไรยังระบุไม่ได้ เพราะปัจจุบันยังไม่ทราบอาณาเขตหากินของเหยี่ยวต่างด้าขาว 1 ตัว/วัน ซึ่งจะตอบโจทย์นี้ได้ด้วยการติดตามด้วยเครื่องส่งสัญญาณดาวเทียมบนตัวเหยี่ยว) มีสารตะกั่วในระดับที่ไม่อันตราย

ยิ่งไปกว่านั้น เมื่อเปรียบเทียบระดับตะกั่วของเหยี่ยวที่จับได้ในเดือนมกราคม และเดือนมีนาคม ห่างกัน ประมาณ 2 เดือน พบว่าไม่มีความแตกต่างกันทางสถิติ ดอกย้ำว่า ตลอด 2 เดือนที่เหยี่ยวต่างด้าขาวอาศัยอยู่ในเวียงหนองหล่ม และทุ่งนาโดยรอบนั้น ไม่ได้รับสารตะกั่วเข้าสู่ร่างกายเพิ่มเติมจากช่วงกลางฤดูหนาวในเดือนมกราคม

แต่ที่อาจเป็นข้อกังวลสำหรับชาวประมงพื้นบ้านที่ใช้ประโยชน์จากเวียงหนองหล่ม จับปลา ปลูกกินหรือจำหน่ายนั้น การตรวจมูลของเหยี่ยวต่างด้าขาวพบไข่ของพยาธิตัวโตในลำไส้ สกูล **Strigea** มีรายงานในเหยี่ยวทุ่ง และนกนักล่าชนิดอื่นๆ ในทวีปยุโรป พยาธิสกูลนี้มีตัวอ่อนระยะติดต่อพัฒนามาจาก

นักล่า ~~และ~~ สิ่งแวดล้อม